

Pla Director de Cooperació Internacional 2017-2019

Pla Director de Cooperació Internacional 2017-2019

Àrea Metropolitana de Barcelona

El Pla director de cooperació internacional de l'Àrea Metropolitana de Barcelona 2017-2019 va ser aprovat pel Consell Metropolità de l'AMB el 25 de juliol del 2017. El text que ara publiquem és el resultat del text aprovat i les esmenes introduïdes en el procés d'algacions posterior. Per contribuir a la difusió internacional dels continguts del Pla, aquesta publicació s'edita en català, castellà, francès, anglès i portuguès.

Coordinació de continguts

AMB. Àrea d'Internacional i de Cooperació

Fotografies

La fotografia de la coberta correspon a l'acte final del Programa metropolità «Els Drets Humans des del món local: Tenim Drets Teixim Llibertats 2017», celebrat a la platja de la Nova Icària, Barcelona. *Marc Verbon* (Servei de Comunicació, AMB)

L'autoria de la resta de fotografies correspon a:

Servei de Cooperació Internacional, AMB: p. 6

Nicolás Lupo: p. 19

Maria Peix Batet (Servei de Cooperació Internacional, AMB): p. 8, 11, 12, 15, 16, 26, 29, 32 i 33

Arquitectura Sense Fronteres: p. 20

Mbolo Association: p. 30

Edició

AMB. Oficina Tècnica de Gerència

Disseny gràfic i maquetació

AMB. Servei de Comunicació

Correcció i traducció

t&s® Traducciones y Tratamientos de la Documentación - Multilingual Publishing Services

Impressió

PJS&C impressions

Barcelona, desembre 2017

© Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)

www.amb.cat

DL: B 30265-2017

Índex

05	Presentació
07	Introducció
09	Marc de referència
13	Política de cooperació metropolitana
17	Visió, missió, valors i principis transversals
21	Dimensions de la cooperació de l'AMB
27	Objectius de cooperació internacional de l'AMB per al període 2017-2019
31	Elaboració i seguiment del Pla director
34	Annex: abast dels objectius sectorials

Presentació

Parlar de desigualtats i vulneració de drets arreu del món és tan senzill com posar-se a parlar d'un gran nombre de territoris d'aquest món que ens ha tocat viure. Però més important que parlar-ne és actuar-hi, buscar solucions i aportar-les, demostrar que no tenim una simple declaració d'intencions, sinó un compromís i l'eina per tirar-ho endavant. Organitzacions socials i institucions són conscients de la necessitat de mantenir un compromís ferm per destinar el 0,7% dels recursos propis a cooperació.

Aquest compromís i aquestes ganes de fer coses és compartit per tots els municipis de l'AMB, amb la qual cosa fem realitat propostes per millorar la qualitat de vida allà on es reben les ajudes. L'AMB impulsa iniciatives i projectes que centren la seva feina en el vincle amb la Mediterrània, per mitjà d'una actuació concertada amb totes les entitats implicades en aquests projectes.

El Pla director de cooperació internacional és l'eina que estructura aquest propòsit i posa les persones al centre, per garantir els drets de totes les persones i col·lectius amb les seves diversitats i, alhora, per incorporar-hi la seva veu i implicació. La intenció és donar-hi resposta i, a més, d'una manera efectiva.

Una altra de les fortaleeses que oferim des de l'AMB és l'experiència en grans espais urbans per permetre afrontar els reptes derivats de les migracions, la manca de recursos i les desigualtats. Per tant, es tracta d'una aportació que dona respostes concretes amb una mirada més atenta a aquelles persones que es veuen forçades a abandonar les seves llars de manera massiva per causes diverses, com poden ser la guerra, la fam o les desigualtats.

La feina en origen també ha de servir per despertar consciències i explicar la realitat a les nostres ciutats, de manera que la ciutadania de l'AMB conegui la transformació global i s'hi impliqui, tot exigint equitat i justícia entre persones.

En resum, aquesta eina neix amb la voluntat de ser útil i d'ajudar a transformar aquelles realitats que considerem injustes.

Alfred Bosch

Vicepresident d'Internacional i de Cooperació
Àrea Metropolitana de Barcelona

Camp de persones refugiades a Trípoli, Líban. 2016

Introducció

Les metròpolis han d'implementar propostes viables per assolir una vida justa i equitativa de totes les persones dins d'un marc internacional consensuat per assolir la sostenibilitat global.

La creixent urbanització del món i la concentració de dinàmiques globals d'ampli abast a les ciutats ha esdevingut una tendència cabdal dels darrers anys. Això situa les àrees metropolitanes com un referent de primer ordre de les iniciatives per afrontar els grans reptes del món en les properes dècades.

Les ciutats i, de forma destacada, les metròpolis representen el creixement demogràfic del món i, també, el dinamisme econòmic, per això es perceben com a font de riquesa i treball. Aquesta dinàmica les fa més atractives, concentren més persones, més iniciatives econòmiques i socials i, al mateix temps, generen grans desigualtats socials i grans impactes ambientals. En conseqüència, augmenta la magnitud dels reptes que han d'assumir i, alhora, esdevenen una referència arreu del món en les polítiques i les actuacions que cal implementar els propers anys.

Per això, les grans ciutats i les metròpolis s'erigeixen en protagonistes internacionals de primer nivell de l'agenda global per operativitzar les mesures per crear una societat justa, equitativa i ambientalment sostenible.

Les grans cimeres internacionals dels anys 2015 i 2016 van permetre identificar de manera clara i concisa les prioritats que s'han d'afrontar els propers anys. L'Agenda 2030, desglossada en els disset *objectius de desenvolupament sostenible*, esdevé un marc de treball consensuat d'àmbit internacional que permet visualitzar la ruta per als propers anys.

La Nova Agenda Urbana Hàbitat III identifica els reptes actuals de les ciutats i indica les polítiques urbanes que cal implementar arreu del planeta. Tot i això, les agendes globals necessiten una formulació a escala local que les concreti en la planificació urbana estratègica i defineixi les accions que es duen a terme.

En l'acceleració del canvi que viuen les metròpolis, hi ha la necessitat d'una mirada global cap a una gestió més complexa d'aquests reptes, que atengui les necessitats de les persones, que incorpori una veritable justícia per a totes les persones i les diversitats que hi conviuen i que vetlli per la preservació dels sistemes naturals. I, alhora, que aportí experiències i coneixement sobre actuacions molt operatives que, mitjançant la cooperació descentralitzada i el treball en xarxa, permetin visualitzar com cal portar-ho a terme.

Quito, Ecuador. 2017

Marc de referència

Els canvis globals

Els fenòmens creixents de globalització, el comerç internacional en augment i l'explotació de recursos, la inestabilitat econòmica i financera, la degradació mediambiental, les crisis humanitàries i migratòries recurrents, i també les desigualtats i la pobresa, entre molts altres aspectes, cada cop influeixen de forma més incisiva en les realitats locals i, fins i tot, personals. Aquestes dinàmiques estan molt condicionades per factors transnacionals que, sovint, cap govern, empresa o organització de la societat civil no pot gestionar pel seu compte.

Tots aquests fenòmens d'escala global esdevenen més perjudicials en països vulnerables i amb pocs mecanismes de resposta. Aquestes dinàmiques exposen les societats, les economies i els territoris a nous reptes que demanen respostes des de nous enfocaments i nous models de governança.

Contextos urbans

En aquest marc, les ciutats, i molt especialment les grans ciutats i les metròpolis, acullen els fenòmens més extrems de les desigualtats (grans nivells de riquesa i grans bosses de pobresa), que creixen arreu del món i generen dinàmiques d'exclusió, fractura social i manca d'accés als recursos bàsics. Les ciutats acullen més del 50% de les persones del món i la previsió indica que el 2050 arribarà als 2/3 de la població.

La concentració d'aquests fenòmens a les ciutats obliga a construir nous relats per a les autoritats nacionals i regionals i els governs locals. Les metròpolis necessiten explicar com afronten els reptes del futur mentre gestionen les seves competències en el dia a dia.

El repte comporta explicar com es construeixen els entorns urbans que respecten i potencien els drets i una vida justa i equitativa de totes les persones i els col·lectius que hi habiten i d'arreu del món. Aquesta realitat urbana metropolitana esdevé, doncs, protagonista proactiva de l'agenda del desenvolupament sostenible en clau global i local.

En aquest sentit, les agendes locals lligades a l'accés i la provisió de béns públics; l'equitat de gènere i la cohesió social; l'articulació territorial i la planificació urbana; la participació política o la sostenibilitat ambiental, juntament amb les amenaces globals a la preservació de la pau i la seguretat; la pobresa i la desigualtat; els governs no democràtics; la inestabilitat financera; els desplaçaments forçats de persones; el deteriorament del medi ambient o les crisis humanitàries recurrents, entre d'altres, obliguen a una acció coordinada, eficaç i eficient des dels diversos nivells de govern.

La vulneració de la justícia i l'equitat

La construcció d'un món amb justícia i equitat implica la garantia d'una vida digna per a totes les persones. Avui dia encara hi ha milions de persones al món que no disposen d'accés ni control dels recursos bàsics i tenen greus dificultats per incorporar-se als mercats de treball, comercialitzar els seus productes o, senzillament, veuen vulnerats els seus drets fonamentals.

En aquest context, els governs locals han d'incorporar la visió de les realitats diverses que conviuen a les àrees urbanes i prioritzar la gestió de les diversitats (socials, culturals, econòmiques, de gènere, etc.) com a eina bàsica per garantir l'equitat per a tothom i, significativament, per als col·lectius més exclosos.

Per això, l'enfocament basat en els drets humans (EBDH) parteix del marc de les normes internacionals de drets humans i nacionals per defensar, promoure i garantir l'exercici dels drets i obliga les institucions responsables al seu compliment, i també a l'acció col·lectiva.

Aquest enfocament busca l'anàlisi i la transformació de les causes estructurals de desigualtat, exclusió i discriminació en tots els àmbits i facetes (social, polític, econòmic, laboral, cultural, etc.) per mitjà d'estratègies per erradicar-les o mitigar-les incorporant la reflexió i l'anàlisi de les discriminacions múltiples en el marc de l'exercici dels drets, el desenvolupament de la governança democràtica i metropolitana i la sostenibilitat.

Desequilibris ambientals

Els drets de les persones han de ser complementaris amb un ús acurat i sostenible dels recursos naturals disponibles. La degradació ambiental ha assolit uns llindars preocupants en molts àmbits fins a l'extrem d'amençar la viabilitat dels ecosistemes del planeta, imprescindibles per a la pervivència de totes les formes de vida.

Les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle causen l'escalfament de la biosfera i tenen efectes que la humanitat mai no ha experimentat. La generació de quantitats enormes de residus de tot tipus arriben a tots els racons del planeta. Alguns paràmetres especialment rellevants, com l'increment de la temperatura de l'atmosfera, la pèrdua de biodiversitat i l'ús desmesurat de recursos naturals (boscors, pesqueries, minerals, etc.), entre d'altres, signifiquen reptes de dimensions ingents que la humanitat ha d'afrontar.

Avui dia, la sostenibilitat social, entesa com la cobertura de les necessitats de totes les persones del planeta, no només actuals, sinó també les necessitats de les generacions futures, tot maximitzant la seva qualitat de vida, la cohesió, la inclusió i el benestar social, depèn estretament de la sostenibilitat ambiental.

El necessari enfortiment de la governança i governabilitat

La tensió social i ambiental que creua tot el planeta necessita una governança que permeti articular noves estratègies i eines de governabilitat i de gestió. En aquest sentit, la governança multinivell suposa un nou model per incorporar mecanismes innovadors de presa de decisions, transparent i coherent; a més, incorpora la participació pública, privada i social dotada de responsabilitat, autonomia i capacitats tant administratives com d'execució, d'acord amb la diversitat d'interessos presents a la societat. Les entitats i col·lectius socials guanyen protagonisme com a font de coneixement i d'intercanvi d'experiències i pràctiques.

Per això, caldrà reforçar els processos d'enfortiment institucional i descentralització política i administrativa lligats a la governança multinivell i la gestió de polítiques públiques municipals. Així mateix, haurà d'haver-hi una millora dels mecanismes de participació i concertació, incorporant-hi les visions i les apor-

Reunió sobre la gestió de residus a la seu de l'AMB amb representants de l'Àrea Metropolitana de San Salvador i els ajuntaments de Gavà, el Prat de Llobregat i Viladecans. 2017

tacions dels col·lectius més exclusos, per transformar els desequilibris globals i locals, amb la qual cosa les institucions municipals i la societat civil passen a guanyar centralitat en l'agenda global i local.

Això també dona un protagonisme creixent als actors no estatals (governos, autoritats locals i ciutats, principalment) en l'arena internacional. El pes d'aquests governos s'ha anat consolidant, gradualment, en els darrers anys, fet que ha contribuït de forma efectiva a la construcció de noves narratives en aquest marc internacional de l'ajut i la governança global des de l'especificitat i el valor afegit d'aquests actors com a agents de canvi.

Una nova agenda per a la sostenibilitat i l'equitat

Tal com s'esmenta en l'apartat introductori, els reptes globals que s'han d'afrontar queden recollits en les noves agendes internacionals. D'una banda, l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible esdevé el marc, global i indivisible, que relata de forma clara i concisa els reptes globals socials, ambientals i de governança actuals de la humanitat per als propers quinze anys.

Però, d'altra banda, també hi ha altres agendes que es complementen i es reforcen mútuament, alhora que poden ser crítiques amb els mecanismes d'implementació. En són exemples la Nova Agenda Urbana Hàbitat III, aprovada a Quito l'any 2016, que estableix els principis per actuar a les ciutats i articula les línies de treball de les ciutats per als pròxims quinze anys i d'altres, com l'acord de París sobre el canvi climàtic (2015), la Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW, 1979) –la qual esdevé el marc de referència per a l'erradicació de les discriminacions contra les dones– i la declaració de Busan que incorpora l'eficàcia del desenvolupament (2011).

Així mateix, cal tenir presents les agendes de la Unió Europea de cooperació i els debats metropolitans i de descentralització, i altres institucions regionals com la Unió per la Mediterrània.

Paral·lelament, es presenten diverses posicions i aproximacions crítiques amb les agendes i el desenvolupament, com ara el decreixement i el «bon viure» o les reflexions sorgides de l'economia feminista i l'ecologisme, entre d'altres.

Política de cooperació metropolitana

La singularitat de la visió metropolitana

Les metròpolis o les grans aglomeracions urbanes signifiquen una realitat creixent al món i l'abast de les dinàmiques que generen (consum, contaminació, migracions, etc.) arriba arreu. A partir d'aquí, la dimensió i les dinàmiques de les grans ciutats incorporen una complexitat més gran respecte a les ciutats mitjanes i afronten reptes que no tenen una resposta simple i que, sovint, necessiten respostes noves.

Les organitzacions supramunicipals, com l'AMB, amb competències freqüentment entrelaçades amb altres administracions, sobretot perquè no hi ha un model únic de metròpoli (hi ha un ampli ventall de fórmules que preveuen des d'una organització clara, establerta i regulada fins a models molt informals i poc definits, així com una gran variabilitat de les competències i funcions que exerceixen), no presenten solucions úniques. Aquesta casuística demana molta adaptabilitat, treballar a partir d'experiències reeixides i cercar mecanismes i eines innovadores per avançar en la garantia de drets de les persones i els col·lectius. En gran manera, les metròpolis són les estructures paradigmàtiques del futur: en construcció i amb moltes possibilitats per desenvolupar.

Tot i això, les grans urbs acullen les realitats més dispars del planeta, les desigualtats socials que hi conviuen, les desigualtats d'ingressos, les relacions de poder discriminatòries entre els homes i les dones, les desigualtats en l'accés al control de recursos bàsics i les greus limitacions que troben determinats col·lectius a causa del seu origen o pertinença cultural. A més, la invisibilització que reben alguns col·lectius com la gent gran o la joventut, entre molts d'altres, generen reptes de gran magnitud.

El gran impacte ambiental de les metròpolis, com a grans consumidores de recursos naturals i generadores de tot tipus de contaminants, les fa molt més rellevants respecte a altres actors a l'hora de cercar solucions. Dins d'aquest marc, la governabilitat de les metròpolis i la gestió de la complexitat s'erigeix en un gran repte en si mateix.

Les grans urbs esdevenen un gran pol global, un centre d'atracció de persones, empreses i inversions, innovacions socials i, alhora, pel seu dinamisme, un actor de primer ordre per donar respostes als reptes globals. Per això, esdevenen els grans centres per desenvolupar les propostes de futur per a un món més just i equitatiu per a totes les persones i respectuós amb l'entorn que ens acull.

Les metròpolis, com a conglomerat de municipis, han de donar una resposta molt directa a les necessitats de la ciutadania. Des de l'habitatge fins a l'accés a serveis bàsics com l'aigua o l'energia per a famílies sense recursos, des de la planificació territorial i urbanística i la mobilitat fins a la gestió de residus, les

metròpolis han de gestionar aquests àmbits i, per això, constantment s'ha de treballar amb una doble visió: cal disposar d'una direcció política a mitjà i llarg termini que estableixi les prioritats i, alhora, gestioni les responsabilitats diàries de cara a la ciutadania.

De fet, hi ha reptes que, per la seva dimensió, no es poden gestionar des dels municipis de forma individualitzada i requereixen solucions metropolitanes, respostes que s'han de donar des d'una visió metropolitana. Això genera economies d'escala i una visió més integral i eficient de la prestació de serveis.

El sorgiment de nous reptes com la pobresa energètica, la gestió de col·lectius diversos, entre molts d'altres, obliga a la cerca de respostes noves. A més, els municipis pateixen la urgència de ser les administracions responsables de la primera línia d'atenció a la ciutadania, la qual cosa exerceix una gran pressió per aportar solucions. Les àrees metropolitanes han de donar suport als municipis per respondre a aquestes situacions des d'una mirada interurbana.

Aquests reptes, alhora, demanen respostes que en gran manera no es coneixen ni s'han pogut contrastar i que, sovint, forcen a haver d'assolir acords entre administracions que anteriorment no havien hagut d'interactuar.

Cooperació municipal i municipalista

En aquesta interfície de reptes emergents que clamen respostes urgents és on pren més sentit la cooperació i la coordinació d'esforços en l'àmbit municipalista, molt especialment en la cooperació internacional.

La gestió de serveis municipals en espais urbans de gran creixement és d'alta complexitat i, sovint, no es disposa de les eines ni el coneixement per poder afrontar nous desafiaments, o bé es fa amb unes eines molt precàries.

La cooperació internacional ara com ara pren una dimensió clarament diferent. Més enllà dels recursos econòmics, que també són necessaris, es fa imprescindible l'intercanvi i la transferència de coneixement, l'aprenentatge per a la gestió de serveis complexos i la capacitat de disposar de les eines que permetin planificar, gestionar, avaluar i preveure nous reptes.

La cooperació metropolitana es troba amb uns reptes específics:

- La supramunicipalitat significa una coordinació d'actors amb visions molt diverses però amb necessitats comunes, i la governabilitat agafa una preeminència central.
- Hi ha la necessitat de donar respostes molt directes i eficients perquè s'estan donant serveis a la ciutadania.

Per tot això, la cooperació internacional municipalista ha d'assolir les següents fites:

- Establir marcs concrets de cooperació per poder actuar en projectes específics amb una aportació de coneixement sòlida, contrastada i de llarga trajectòria.
- Coordinar l'actuació entre els diferents agents de cooperació que actuen en un territori concret i establir un marc de treball per a la cooperació sectorial o temàtica.
- Capacitar els agents en el territori per donar respostes multidimensionals.
- Disposar de recursos humans capacitats i recursos econòmics per portar a terme aquesta cooperació.

Cooperació metropolitana

En la conjuntura actual, hi ha una demanda social creixent i una corresponsabilitat política per a l'actuació davant de vulneracions dels drets fonamentals de les persones i dels col·lectius, com s'ha vist davant la crisi de les persones refugiades a la Mediterrània i en altres ocasions. Aquesta presa de consciència ve d'una tasca duta a terme al llarg de les darreres dècades al nostre país i que les institucions han de fer seva i, per això, l'AMB incorpora la cooperació internacional com un treball global de la institució.

A partir d'aquí, en concretar aquest compromís, la cooperació internacional de l'AMB pren la màxima rellevància amb el potencial de què disposa en les pròpies experteses, coneixements i experiències úniques i singulars, i pot articular les propostes prenent com a base aquestes experteses.

D'aquesta manera, la cooperació metropolitana ha de centrar els esforços per:

- Enfortir el treball amb els municipis com a actors de cooperació.
- Generar projectes concrets centrats en els àmbits de coneixement de la institució.
- Transversalitzar la cooperació en l'AMB implicant diferents àrees en els projectes per poder aportar els millors coneixements disponibles.
- Intercanviar el coneixement amb administracions amb reptes i responsabilitats comparables i, per tant, fer de les àrees metropolitanes i les grans àrees urbanes sòcies preferents.
- Actuar en territoris específics, com la Mediterrània, per vincles socioculturals, geogràfics i de coneixement.
- Afrontar projectes que requereixen un alt nivell de coneixement i experiència, que només es poden desenvolupar amb garanties amb equips d'especialistes com els que tenen les àrees de l'AMB.
- Posicionar-se internacionalment com una entitat supramunicipal de referència en l'àmbit de la cooperació descentralitzada.

Camp de persones refugiades a Trípoli, Líban. 2016

Visió, missió, valors i principis transversals

Visió

La cooperació internacional de l'AMB contribueix a la construcció d'un món amb justícia i equitat per a totes les persones i els col·lectius, per garantir els drets i les diversitats que hi conviuen, en un planeta ambientalment saludable, frenant el canvi climàtic i fent un ús sostenible dels recursos naturals.

Missió

L'AMB desenvolupa una cooperació metropolitana transformadora que contribueix a una vida digna per a la garantia dels drets de la ciutadania en grans entorns urbans empobrits.

Per això, aporta els recursos, els coneixements i les capacitats de què disposa per a la millora de la governabilitat, la gestió i la qualitat tècnica dels àmbits de competència propis.

Alhora, promou el coneixement i l'anàlisi transformadora d'aquestes realitats des d'una mirada local-global per aconseguir un canvi d'actituds i pràctiques.

Valors

Els principals valors de la cooperació de l'AMB són els següents:

- **Metropolità.** Sorgeix de l'àmbit territorial de l'AMB amb una visió de servei als municipis oferint solucions integrals als reptes de les àrees urbanes.
- **Centrat en les persones.** Prioritza les persones i col·lectius als quals es vulneren els drets i que sovint viuen discriminacions múltiples, especialment els més exclosos.
- **Municipalista.** Per la visió propera, directa, diària, constant amb què es porta a terme a cadascun dels municipis de l'AMB i tots aquells amb què es treballa arreu del món de forma horitzontal.
- **Concertat.** S'entén la cooperació com una tasca coordinada i compartida amb municipis, altres administracions, ONGD, centres educatius i de recerca i altres actors.
- **Operatiu.** Per la idiosincràsia de l'AMB, els projectes s'entenen com a propostes aplicades, de cicle complet i de servei, que donen resposta al dia a dia de les persones en les realitats en què viuen, de manera que transformen aquest dia a dia.
- **Transversal.** S'estableixen estratègies a partir de la visió integral dels reptes que s'afronten incorporant els eixos transversals (enfocament de drets humans, equitat entre homes i dones, diversitats, sostenibilitat ambiental, entre d'altres) a tots els processos.

Principis transversals

La cooperació de l'AMB estableix uns objectius estretament lligats als coneixements i l'experiència de què disposa. En aquest context, el propòsit va més enllà d'una proposta tècnica i, mitjançant l'anàlisi crítica de la realitat, les actuacions cerquen donar resposta a les necessitats i interessos de les persones, els col·lectius i l'entorn on viuen.

Aquesta intencionalitat també es plasma en els principis transversals com a referència de com es porten a terme els projectes. La incorporació dels principis transversals canvia la visió dels projectes i els projectes mateixos.

Aquests principis transversals inclouen:

Enfocament de drets humans

Les actuacions i els projectes que es duen a terme han de contribuir a la defensa i la garantia dels drets humans (incloent-hi els anomenats de *primera, segona i tercera generació*) de les persones, col·lectius i pobles. Així es vol potenciar la transformació de les relacions de desigualtat, l'erradicació de les pràctiques discriminatòries i injustes, i la materialització dels drets, amb una atenció especial als grups més vulnerables. D'aquesta manera, l'enfortiment de les capacitats i la participació activa dels titulars de drets (persones i col·lectius) i la responsabilitat dels titulars d'obligacions (institucions, entitats i organitzacions que formen part de l'estructura d'estat) i responsabilitats (organitzacions de la societat civil, empreses...) són fonamentals en tots els processos.

Especialment, es volen enfortir propostes que incorporin estratègies i metodologies de treball que contribueixin a la protecció i la garantia dels drets de les persones i els col·lectius i que posin en relleu la vulneració de drets, en siguin crítiques i proposin alternatives perquè siguin respectats.

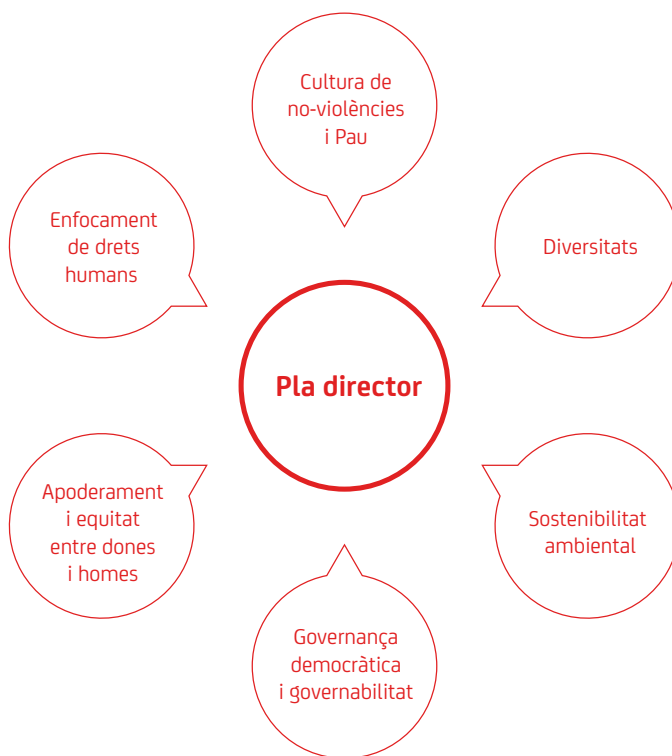
Apoderament i equitat entre les dones i els homes

Les propostes que es duen a terme s'han d'implicar en el compromís per transformar les relacions de poder entre homes i dones, de manera que s'han d'incloure estratègies en tot el cicle de treball que permetin avançar en l'erradicació de les discriminacions que viuen les dones.

Les estratègies de l'enfocament d'apoderament i d'equitat fan possible canvis reals per avançar cap a la garantia de drets de totes les dones tenint en compte les múltiples diversitats que s'hi creuen.

Governança democràtica i governabilitat

Aquest enfocament a les propostes enforteix tant els governs (nacionals, regionals, supralocals i locals), responsables de protegir i garantir els drets, com la ciutadania amb drets i deures. Es posa un èmfasi especial en l'enfortiment de processos democràtics participatius i en el respecte als drets humans en tots els territoris on es treballa.

La gestió de les àrees urbanes ha de desenvolupar legislacions i polítiques adequades als diversos col·lectius i preveure mecanismes que permetin una gestió amb la participació activa de la ciutadania.

Sostenibilitat ambiental

Les nostres societats depenen plenament dels ecosistemes naturals, de la regeneració de l'aigua o l'aire, els productes de la terra i els recursos forestals, piscícoles, minerals, etc.

La preservació dels sistemes naturals és imprescindible per garantir la vida i els drets de les persones. Per això, els projectes que es portin a terme no han d'incloure la malversació dels espais naturals i els recursos que contenen. Hi ha d'haver una mirada orientada a minimitzar les emissions causants del canvi climàtic i la destrucció de la biodiversitat del planeta.

Diversitats

Les societats són diverses per naturalesa i les expressions d'aquestes diversitats es posen en relleu arreu i de múltiples maneres. Totes les accions i projectes han d'incorporar l'anàlisi d'interseccionalitat per fer visibles els diversos col·lectius i donar respostes adequades que contribueixin a la justícia i a l'equitat. Per poder contribuir a la construcció col·lectiva de les àrees urbanes justes i equitatives cal treballar des de les diversitats generacionals, socioeconòmiques, culturals, etc. D'aquesta manera, es contribueix a garantir els drets i llibertats de la infància, la joventut, la gent gran, els pobles indígenes i les persones que han migrat, entre altres.

Cultura de no-violències i pau

La pau i la cultura de no-violències s'entenen com a elements estructurals vertebradors de tota societat compromesa amb els drets. Totes les formes de desigualtats, formes de poder injustes, generen conflictes que cal gestionar amb perspectiva oberta, participada i compartida. Per això, cal vetllar per la incorporació d'aquest enfocament en tots els projectes i accions que es duen a terme.

Cadascun d'aquests sis enfocaments ha de tenir un tractament transversal integrador i ha d'assegurar la inclusió de tots els altres per dur a terme una lectura complexa de la realitat que comporti estratègies adequades a tots els col·lectius, especialment els més invisibilitzats.

Camp de persones refugiades a Trípoli, Líban. 2016

Inauguració d'una parada d'autobús a Maputo, Moçambic. 2017

Dimensions de la cooperació de l'AMB

La cooperació internacional de l'AMB s'estructura en diverses dimensions complementàries i necessàries entre elles per poder dur a terme els objectius que es pretenen assolir. Aquestes dimensions inclouen diverses visions:

Dimensions sectorials

Els àmbits sectorials d'aquest Pla director queden recollits en les àrees de treball de l'AMB. Aquests àmbits inclouen:

Governança metropolitana

La governança de les metròpolis comporta una dinàmica diferenciada d'altres nivells de govern. La metròpoli planifica i gestiona serveis compartits i, per tant, la mirada va més enllà dels municipis, però, alhora, resta circumscrita a un territori. Aquesta mirada, singular i específica, estableix uns mecanismes de treball propis i genera oportunitats per mitjà de l'elaboració de polítiques supramunicipals.

Tot i això, la governança metropolitana ha d'incorporar la visió transversal que integri els reptes socials i ambientals globals com a part del mateix mandat i de les demandes de la ciutadania.

Planificació territorial i mobilitat sostenible

L'estructuració del territori d'una gran ciutat, des de la distribució de serveis, habitatges, empreses, fins a totes les activitats que s'hi esdevenen diàriament, s'ha de concebre de manera que aquests serveis estiguin a l'abast de les persones i reequilibrin les necessitats de la ciutadania més desafavorida.

Per dimensió i complexitat, les àrees metropolitanes poden afavorir la invisibilització i exclusió de persones o col·lectius; per això, les metròpolis han de tenir una mirada global al territori que, d'una banda, enforteixi el dret de les persones a viure en justícia i equitat a partir de les riques diversitats que hi conviuen i, de l'altra, garanteixi la sostenibilitat ambiental.

Més enllà de la distribució dels serveis, també és clau l'accessibilitat de la ciutadania a aquests serveis i, en aquest sentit, s'han de preveure mecanismes que permetin la mobilitat a totes les persones amb igualtat d'oportunitats. És per aquest motiu que la visió de la mobilitat és la d'un dret bàsic instrumental, ja que és imprescindible per poder accedir a altres drets. A més, la mobilitat ha de preveure els usos més sostenibles per preservar la salut de les persones i la qualitat de l'entorn natural.

Equipaments, espais públics i espais oberts

Els espais públics urbans, entesos com a aquells llocs on es comparteix la vida pública en una ciutat (no solament places i carrers, sinó també biblioteques, teatres, piscines, escoles, etc.), necessiten ser planificats, dissenyats, construïts i, posteriorment, gestionats.

Els equipaments i espais públics d'una ciutat han de donar resposta a les persones i han de compensar les desigualtats que es generen a l'urbs. Caldrà entendre cada espai dins de la globalitat de l'urbs, disposar d'una bona proposta tècnica i incloure-hi les necessitats, els interessos i les demandes de la ciutadania amb les seves diversitats.

Més enllà dels espais urbanitzats, l'accessibilitat als espais naturals i les vies de participació en la gestió d'aquests espais cal que estiguin a l'abast de tota la ciutadania. Els espais naturals inclouen àrees protegides o de bona conservació, grans espais urbans naturalitzats i espais d'interfície entre la ciutat i la natura que no han estat urbanitzats i representen el pulmó de les grans ciutats i s'associen a la qualitat de vida.

Aquesta infraestructura verda metropolitana és essencial per a l'ecologia i el confort i la salut de la població. Així mateix, els espais oberts metropolitans són un suport per a les activitats relacionades amb l'agricultura.

La gestió dels espais oberts s'ha de vincular a la ciutat, especialment s'hi ha de facilitar l'accés de les persones i promoure estratègies de gestió participativa i compartida entre administracions i ciutadania.

Serveis ambientals

La conceptualització, la planificació i la gestió dels serveis bàsics d'una gran ciutat com l'abastament d'aigua i la gestió de residus, entre d'altres, demanen una alta tecnificació i els coneixements de persones altament qualificades. El risc pot raure en la dissociació entre la gestió i la visió de les comunitats.

Aquesta gestió ha de facilitar espais que permetin un control dels organismes adequats amb implicació de la ciutadania per oferir un servei adaptat al territori i a les persones de forma equitativa.

Al mateix temps, s'han de definir estratègies per controlar i reduir la contaminació i millorar la qualitat de l'aire, un gran repte d'escala metropolitana.

I, a més, cal disposar de les eines que permetin una bona educació ambiental per donar a conèixer a la ciutadania els reptes ambientals i els hàbits que faciliten una millor preservació del medi ambient.

Desenvolupament socioeconòmic

El desenvolupament socioeconòmic adquireix una dimensió rellevant en la definició i transformació de les àrees urbanes justes i equitatives, per la qual cosa no es pot obviar en la cooperació. Malgrat que no es tracta pròpiament d'un enfocament transversal, es considera que els projectes que es portin a terme han d'incorporar l'anàlisi socioeconòmica i poden incloure iniciatives econòmiques diverses, com ara d'economia social i solidària, o bé estratègies d'implementació i gestió.

Educació per a la ciutadania global

Les desigualtats al món s'han d'afrontar des de tots els vessants. Per això, l'educació per a la ciutadania global esdevé tan rellevant com l'actuació en els territoris més empobrits.

Aquests processos, treballats des d'un punt de vista local-global, fomenten coneixements i anàlisis crítiques envers les causes que generen les desigualtats i els conflictes al món, i així contribueixen al canvi d'actituds i pràctiques transformadores, compromeses amb la justícia, els drets, les llibertats i la sostenibilitat de totes les persones i el medi. Aquestes propostes es duen a terme, a més, amb tot tipus

d'organitzacions per donar-ho a conèixer, generar implicació i promoure accions ciutadanes que permetin afrontar les causes que generen aquestes desigualtats.

Convé destacar la necessitat de no deixar d'aprofundir en el coneixement d'aquestes desigualtats per generar noves eines polítiques, socials i tècniques que permetin afrontar-les amb més força.

Dimensions geogràfiques

La cooperació a l'AMB s'ha transformat al llarg dels anys des d'una posició més reactiva, en què es procurava donar resposta a demandes puntuals, cap a l'establiment de col·laboracions més estables en el temps, fins a establir les estratègies que entronquen més amb la missió de tota l'organització.

En aquest sentit, també hi ha hagut una evolució respecte als llocs amb què s'han establert col·laboracions i projectes de cooperació. Avui, en consonància amb el que recull el Pla d'actuació metropolità (PAM) 2015-2019 i les estratègies que es porten a terme, la cooperació també se centra en aquells territoris amb els quals hi ha una vinculació més estreta i on pren més coherència la col·laboració.

Aquest Pla director se centra en quatre àrees geogràfiques:

Mediterrània

Espai natural, estratègic i amb forts lligams que, en l'actualitat, ens interpel·la especialment de manera directa per la gran quantitat de persones desplaçades pels conflictes armats, persecució política, sexual o religiosa o per evitar situacions de pobresa extrema, que cerquen oportunitats d'una vida digna a Europa. El focus principal se centra en les actuacions a la Mediterrània oriental, on es donen principalment aquestes situacions.

Mesoamèrica

Una relació històrica i llarga de l'AMB amb aquesta regió ha permès desenvolupar propostes diverses i establir lligams sòlids i col·laboracions. Especialment, amb l'àrea metropolitana de San Salvador, com a espai on pren sentit la cooperació de l'AMB amb una visió metropolitana, transversal i focalitzada en àmbits d'expertesa de l'AMB.

Àfrica

Territori empobrit amb grans reptes metropolitans pel gran creixement de les ciutats amb eines de planificació i gestió precàries. L'àmplia diversitat d'aquest continent recomana que les actuacions es concentrin perquè siguin més efectives. L'AMB preveu treballar especialment a l'Àfrica occidental i a l'àrea metropolitana de Maputo.

Àrea Metropolitana de Barcelona

Espai propi com a institució de treball estret i directe amb municipis i ONGD, amb una mirada molt significativa cap a l'educació per a la ciutadania global. També té la tasca de construir una cooperació concertada en el territori.

En casos d'emergència i postemergència es preveuen altres territoris que puguin sorgir en el transcurs del període d'execució del Pla, sempre que siguin de gran transcendència i s'alineïn amb les diverses dimensions definides en aquesta política.

Modalitats de cooperació

Cooperació directa

La cooperació directa fa referència a les accions de cooperació que l'AMB porta a terme directament amb actors de territoris empobrits i a l'àrea metropolitana de Barcelona. Es duen a terme projectes i accions sorgides de processos participatius amb els diversos actors presents al territori. En aquesta modalitat cal destacar la cooperació tècnica que l'AMB pot oferir pels seus coneixements i per la seva singularitat com a institució supramunicipal.

Cooperació concertada

La cooperació concertada potencia la coordinació entre diversos actors presents en un mateix territori per a una acció conjunta. Aquesta modalitat pot prendre diverses formes, com la coordinació d'actors diversos i diferents administracions, administracions municipals i supramunicipals, amb la participació d'ONGD o sense, i amb múltiples intensitats de participació i coordinació segons el projecte o l'acció que es dugui a terme.

Es considera que la cooperació concertada potencia la complementarietat, el treball en xarxa, les col·laboracions horitzontals, i que afavoreix la implementació d'accions de gran impacte. En aquest període es para atenció especialment a desenvolupar la cooperació concertada amb els municipis i l'AMB.

Cooperació amb altres actors

En general, la cooperació amb altres actors es porta a terme mitjançant projectes de cooperació, refugi i educació per a la ciutadania global. En tot cas, les propostes les lideren ajuntaments i ONGD, i l'AMB hi dona suport econòmic, de coneixement, de formació o d'altra mena i en fa un seguiment extern. Si bé els projectes poden implementar-se a l'exterior, caldrà una entitat sòcia local al territori, o a l'àrea metropolitana de Barcelona, on es necessita coordinació amb el teixit social del territori.

Per tant, es duran a terme aquestes propostes:

- Cooperació
- Refugi, emergència i postemergència
- Educació per a la ciutadania global

Tot això es farà de forma entrelligada, de manera que es pugui actuar entre territoris amb una visió local global.

Cooperació
internacional

Refugi
Emergència
Postemergència

Educació per a la ciutadania global

Actors

L'AMB col·labora i treballa, des de la complementarietat, amb una àmplia diversitat d'actors, com ara ajuntaments, associacions de municipis, ONGD, xarxes, centres de recerca, mitjans de comunicació, moviments socials, entre d'altres. En cada projecte es defineixen els actors estratègics i més adequats per aconseguir l'impacte desitjat, i es determinen els rols i els mecanismes més adients per a un bon treball conjunt.

Principalment, la cooperació de l'AMB se centra en àrees metropolitanes de territoris empobrits, però també en municipis urbans i associacions de municipis, cercant sempre els perfils més adequats i estratègics per a cada actuació.

En aquest marc, els ajuntaments de l'AMB mostren una gran diversitat en relació amb la cooperació internacional, tant per la dimensió i els recursos de què disposen com per l'experiència i les propostes que porten a terme. L'AMB col·labora amb tots aquells que tinguin unes propostes d'acord amb aquest Pla director i reforça especialment els ajuntaments que tenen menys recursos i capacitats per tirar endavant els projectes que volen dur a terme.

L'AMB disposa d'acords marc de col·laboració amb algunes administracions catalanes que es desenvolupen en forma de projectes en territoris vulnerables o mecanismes de millora de l'eficiència del treball amb ONGD.

Així mateix, l'AMB té una relació estreta i privilegiada amb xarxes regionals i internacionals, com MedCittés i Metropolis, gràcies a sengles convenis de col·laboració. Aquestes xarxes han de ser plataformes clau per a la política de cooperació de la institució.

Altres administracions i entitats permeten incorporar altres experteses en coneixement i en el territori i cercar mecanismes per innovar i aportar noves propostes a l'hora d'implementar projectes. D'aquesta manera, les ONGD, els centres de recerca i el teixit d'entitats dins de l'AMB permeten establir diverses vies de treball conjunt que complementen les iniciatives impulsades des d'ens públics.

Objectius de cooperació internacional de l'AMB per al període 2017-2019

La cooperació de l'AMB, que té el compromís de contribuir a la implementació de propostes per assolir una vida justa i equitativa de totes les persones i la sostenibilitat global, i també la voluntat de cercar un impacte positiu, efectivitat en les actuacions i una eficiència en l'ús de recursos, fixa uns objectius de treball clars i concisos. Aquest Pla director de cooperació 2016-2019 inclou els objectius següents:

Objectius estratègics

1 Enfortir la visió global i transversal d'aquest Pla director.

- 1.1** Incorporar mecanismes per a una cooperació amb visió metropolitana: horitzontal, concertada, transformadora i de coneixement, en totes les actuacions.
- 1.2** Alinear les actuacions, des d'una aproximació crítica, amb els objectius internacionals (Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible i la Nova Agenda Urbana) com a marc referencial.
- 1.3** Fomentar una concepció holística de totes les actuacions de cooperació que incorporin els principis transversals en els projectes de cooperació internacional.
- 1.4** Assolir el pressupost del 0,7%, o més, dels recursos propis de l'AMB per a la cooperació internacional.

Objectius sectorials

2 Promoure, facilitar i enfortir la governança metropolitana.

- 2.1** Donar suport en processos de diagnòstic i reflexió política i tècnica, constitució i consolidació d'àrees metropolitanes.
- 2.2** Promoure mecanismes democràtics que afavoreixin la implicació dels diversos actors vinculats en la governança urbana i metropolitana.

3 Desenvolupar una planificació territorial que garanteixi els drets de les persones i la mobilitat en aquests espais.

- 3.1** Promoure el dret a la ciutat donant suport en la planificació i ordenació territorial i en l'elaboració de plans estratègics amb una visió multidimensional, sostenible i que incorpori les diversitats que hi conviuen.
- 3.2** Promoure una mobilitat sostenible i equitativa per mitjà del desplegament de plans de mobilitat urbana sostenible i proposar i implementar les millores necessàries cercant el màxim benefici social i el mínim impacte ambiental en àrees urbanes de gran complexitat.

4 Promoure l'accés segur i equitatiu a equipaments, espais públics i espais oberts a la ciutadania en contextos urbans desafavorits.

- 4.1 Contribuir a la gestió d'espais naturals, a la seva conservació i resiliència, i al dret a gaudir d'espais de qualitat.
- 4.2 Facilitar coneixement i metodologia per a la planificació i la gestió d'equipaments, espais públics i oberts en zones urbanes vulnerables amb la implicació de la ciutadania i els col·lectius socials.

5 Contribuir a la garantia d'un entorn saludable i lliure de contaminació mitjançant la gestió integral del cicle de l'aigua i la selecció, recollida i tractament de residus en àrees metropolitanes.

- 5.1 Enfortir la gestió acurada del cicle integral de l'aigua amb implicació de la ciutadania.
  - 5.1.1 Facilitar la millora de la gestió de l'aigua potable i el sanejament i tractament d'aigües residuals urbanes.
  - 5.1.2 Potenciar la preservació de la qualitat i la quantitat dels recursos hídrics urbans.
- 5.2 Fomentar i enfortir la gestió adequada dels residus urbans des d'una mirada integral.
  - 5.2.1 Fomentar la minimització de la generació de residus, la separació adequada i la recollida selectiva amb la implicació ciutadana.
  - 5.2.2 Assessorar en les millors tecnologies aplicables en un context determinat per a la gestió de residus.
  - 5.2.3 Fomentar alternatives viables en la gestió dels residus en zones urbanes vulnerables.
- 5.3 Facilitar coneixement i eines que promoguin els drets a un entorn saludable i l'ús sostenible dels recursos naturals a través d'una educació transformadora.

6 Promoure l'educació per a la ciutadania global a l'àrea metropolitana de Barcelona.

- 6.1 Promoure coneixements i anàlisi crítica envers les desigualtats i els conflictes al món i les seves causes i el canvi d'actituds per transformar-les, amb una visió local-global en relació amb els objectius del Pla director.
- 6.2 Facilitar mecanismes i coneixements per vincular l'educació per a la ciutadania global amb els objectius del Pla director.

Objectius d'implementació

7 Incorporar mecanismes que garanteixin una bona implementació d'aquest Pla director.

- 7.1 Incorporar estratègies, modalitats i eines innovadores en el desplegament del Pla director amb els municipis.
- 7.2 Facilitar el treball en xarxa entre els actors implicats, en els projectes que ho permetin.
- 7.3 Enfortir la coordinació amb les administracions catalanes de l'àmbit de la cooperació al desenvolupament per disposar de mecanismes coordinats en actuacions a l'exterior i en el nostre territori.
- 7.4 Cercar oportunitats de finançament en l'àmbit de la Unió Europea i la visibilitat de la cooperació de l'AMB a escala internacional.
- 7.5 Disposar d'eines de seguiment continu del Pla director per garantir que s'executa segons la previsió i prendre les mesures necessàries per implementar-lo.

8 Establir eines per a la millora de la gestió i el treball intern de l'AMB en la cooperació internacional.

- 8.1 Millorar les capacitats de l'àrea de cooperació i la resta d'àrees que participen en el Pla director per mitjà dels recursos, l'experiència i els coneixements adequats.
- 8.2 Desenvolupar una cooperació coordinada i integral en les diverses àrees de l'AMB en relació amb la cooperació tècnica i coordinar-la amb la dels ajuntaments de l'AMB si és necessari.
- 8.3 Desenvolupar i enfortir la cooperació concertada amb els ajuntaments de l'AMB i les entitats de cooperació del territori.

9 Implementar els principis transversals en totes les accions de cooperació.

- 9.1 Fomentar el desenvolupament de projectes i accions amb una concepció holística que incorpori els principis transversals.
- 9.2 Disposar de mecanismes i enfortir les capacitats per garantir la inclusió dels principis transversals d'aquest Pla director.

10 Establir eines per al desenvolupament de coneixement (territorials, de context, projectes, estratègies, metodologies) i la cooperació internacional que generi l'AMB, i també en els projectes en què participa.

- 10.1 Desenvolupar mecanismes per construir coneixement de forma col·lectiva al voltant dels projectes i la cooperació internacional que porta a terme l'AMB i divulgar-lo.
- 10.2 Contribuir a l'enfortiment de coneixements i capacitats dels diversos actors de l'àrea metropolitana de Barcelona, vinculats a la cooperació i les àrees tècniques de l'AMB.
- 10.3 Incorporar estratègies de sistematització i avaluació que permetin acompanyar, analitzar, reflexionar, presentar comptes i aprendre sobre els processos i els resultats.

Trobada sobre governança metropolitana a Can Zam, Santa Coloma de Gramenet. 2017

TALLERS MECA-SORIANO
Tel. 93 656 24 83

Elaboració i seguiment del Pla director

Procés d'elaboració del Pla director de cooperació internacional i actors implicats

El procés d'elaboració d'aquest Pla director s'ha dut a terme des del Servei de Cooperació de l'AMB i s'han tingut en compte les aportacions de tots els actors vinculats. Per això, s'han fet reunions amb la Direcció i amb tots els serveis de l'AMB.

També s'ha debatut amb les administracions catalanes que treballen en la cooperació internacional (Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona i Fons Català de Cooperació al Desenvolupament) i amb les xarxes internacionals amb què l'AMB manté una vinculació estreta (Metropolis i MedCités).

A més, s'han organitzat tallers de treball amb els municipis de l'AMB i les ONGD (a través de Lafede.cat) i s'han considerat les aportacions d'entitats sòcies estratègiques dels territoris on es treballa.

També hi han col·laborat persones expertes de l'àmbit de la cooperació i les relacions internacionals.

Actors interns

Direccions i serveis de l'AMB
Xarxes internacionals

Actors externs

Ajuntaments de l'AMB
Administracions catalanes que duen a terme cooperació
ONGD de l'AMB: LaFede.cat
Entitats sòcies estratègiques als territoris on es treballa
Persones expertes en l'àmbit de la cooperació i les relacions internacionals

---

Coneixements, capacitats i recursos: 0,7% i capacitats tècniques

L'AMB té el compromís d'aportar el 0,7%, o més, dels recursos propis a la cooperació internacional.

Tot i això, l'AMB té com a actiu important l'experiència i el coneixement dels àmbits que gestiona. Per això, la cooperació de l'AMB s'entén com una estratègia per compartir els coneixements i les capacitats tècniques de què es disposa per contribuir a la transformació de realitats en àrees empobrides.

Processos de reflexió amb els diversos actors

La implementació del Pla director es preveu que es faci amb la participació d'actors vinculats a la cooperació internacional de l'àrea metropolitana. Es preveu la constitució i dinamització de grups de reflexió participativa que, a partir d'una estratègia de treball, permetran analitzar, reflexionar, recollir i desenvolupar accions vinculades al Pla. Aquests grups poden organitzar-se per àmbits temàtics, àmbits geogràfics o accions determinades.

A més, el PAM ja preveu la creació de la taula d'especialistes en els àmbits d'Internacional i de Cooperació de l'AMB que donen orientacions sobre prioritats internacionals, qüestions emergents i debats que, de forma consultiva, es prendran com a referència en la implementació del Pla.

Comunicació, seguiment i avaluació

El Pla director preveu que se'n faci un seguiment continu anual i una avaluació de la implementació al final.

Per donar a conèixer el seguiment de la implementació del Pla director es preveu que es facin servir els canals de comunicació habituals, com el web, el butlletí i notes de premsa, vetllant per la regularitat i la qualitat de la informació. Aquestes vies han de servir per divulgar els projectes i les activitats que es duen a terme dins del marc del Pla director.

Projecte Aguas compartidas. Trifnium, Esquipulas, Guatemala. 2017

Proyecto RESSOC a Managua, Nicaragua. 2017

Annex

Objectius sectorials

Més alt

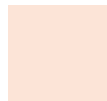
Promoure, facilitar i enfortir la governança metropolitana.

Desenvolupar una planificació territorial garantint els drets de les persones i la mobilitat en aquests espais.

Promoure l'accés segur i equitatiu a equipaments, espais públics i espais oberts per a la ciutadania en contextos urbans desafavorits.

Més baix

Contribuir a la garantia d'un entorn saludable i lliure de contaminació mitjançant la gestió integral del cicle de l'aigua i la selecció, la recollida i el tractament de residus en àrees metropolitanes.

Intensitat de treball

Promoure l'educació per a la ciutadania global a l'àrea metropolitana de Barcelona.

Àrees metropolitaness i ciutats	Eixos transversals	Mediterrània (Mediterrània oriental)	Àfrica (Àfrica occidental i AM Maputo)	Mesoamèrica (AM El Salvador)	Àrea Metropolitana de Barcelona	Cooperació	Refugi, emergència, postemergència	Educació per a la ciutadania global	Cooperació directa	Cooperació concertada	Cooperació amb altres actors
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

 AMB : Cooperació
al Desenvolupament